

THEATER Actrice staat op voor kinderen die worden misbruikt

Lisse Knaapen en haar schreeuw om aandacht

Theater mag soms schuren. Een avondje uit is niet altijd puur een moment van ontspanning en vermaak. Dat geldt zeker voor de voorstelling 'In het Licht', gebaseerd op het levensverhaal van Karin Bloemen. Op 18 maart vertolkt actrice Lisse Knaapen het verhaal op het podium van theater De Kampanje.

Evert Marsmans

Den Helder ■ Tijdens het optreden van een zangeres dwalen haar gedachten af naar haar jeugd. Jaren die getekend zijn door gruwelijke gebeurtenissen in haar jeugd. Wat doet het met een jong meisje als de personen die je moeten beschermen het op je hebben voorzien? Waarom greep niemand in? En hoe vind je de kracht om niet langer te zwijgen?

Schrijver Marc Veerkamp bewerkte het boek van Karin Bloemen voor het theater. Voorafgaand had hij contact met Bloemen, achteraf zag ze de voorstelling en gaf haar goedkeuring. „Ik schrijf voor en over kinderen”, legt de schrijver uit.

„Ik maak kinderboeken, maar schrijf ook boeken over thema's die kinderen raken. Lang schreef ik voor Sesamstraat bijvoorbeeld maar ook maakte ik een boek over eetstoornissen. Ik bewerkte verder de roman Contrapunt van Anna Enquist en de bestseller Ma van Hugo Borst. Niet per definitie lichte kost dus.”

Sterke vrouw

„Karin is een sterke vrouw. Ze vertelt het verhaal niet voor zichzelf. Het is in haar geval geen schreeuw om aandacht. Nou ja, wel om aandacht, maar niet voor zichzelf. Ze vertelt haar verhaal juist om aandacht te vragen voor anderen, voor de kinderen die op dit moment gebukt gaan onder gruwelijke omstandigheden. Ze heeft een verhaal dat vreselijk was voor haar zelf gemaakt tot een handvat, tot houvast misschien, voor anderen.”

Het is lastig een concreet beeld te schetsen van de werkelijke omvang van misbruik en geweld tegen kinderen. Ze herkennen vaak niet dat er sprake is van misbruik. De dader presenteert zijn of haar handelen als normaal. Daarnaast kennen kinderen misschien schroom om met bepaalde feiten naar buiten te treden.

4445 meldingen in 2020

Feit is dat Veilig Thuis in 2020 ruim 4445 meldingen heeft ontvangen in de regio Noord Holland Noord. Deskundigen schatten dat een op de drie kinderen voor hun achttiende met een of andere vorm van geweld of misbruik te maken krijgt.

Manuela Edcius is ambulante verpleegkundige bij het IHT (Intensive Home Treatment) crisisteam van de GGZ. Zij is voortrekker in het geven van aandacht aan kinderen op het moment dat er binnen een gezin een acute dreiging van bijvoorbeeld psychose of dreiging met suicide plaats heeft. „Dat protocol van aandacht is

Actrice Lisse Knaapen. Een aangrijpend boek van Karin Bloemen is bewerkt voor theater.

FOTO AANGELEVERD

„Ze heeft een verhaal dat vreselijk was voor haar zelf gemaakt tot een handvat, tot houvast misschien, voor anderen

eigenlijk ontstaan door commentaren die we kregen van volwassenen die met ons te maken kregen. Soms

Manuela Edcius, ambulante verpleegkundige van de GGZ. FOTO MARC MOUSSAULT

zijn dat namelijk mensen die ook als kind al in een omgeving verkeerden waar GGZ-hulp nodig

was. De acute zorg ging dan vaak uit naar de persoon in crisis, terwijl de kinderen werden veilig gesteld,

„Kinderen zijn van nature geneigd om de schuld bij zichzelf te leggen

maar niet gehoord. Daarom geven wij nu psycho-educatie aan deze kinderen, zodat ze beter weten wat er aan de hand is. Kinderen zijn van nature geneigd om de schuld bij zichzelf te leggen. Ze willen ervoor zorgen dat papa of mama zich beter voelt, door te helpen of hun best te doen op school. Dat geeft hen veel stress. Ik leer ze dat zij er niets aan kunnen doen en dat wij langskomen om de ouder te helpen.”

In de dagelijkse praktijk van Edcius komt maar een fractie van het daadwerkelijk aantal gevallen van kindermisbruik en geweld boven de tafel. „Soms blijkt als ik kinderen spreek dat er meer aan de hand is en dat pak ik dan op. Maar misbruik komt overal voor en dan komen signalen misschien binnen bij de huisarts of de onderwijzer. Dat blijft buiten ons beeld, die meldingen komen bij andere hulpverleners terecht.”

Bittere noodzaak

„Ik werk inmiddels dertig jaar voor GGZ, waarvan ruim twintig jaar in de ambulante zorg. Die tijd heeft me geleerd dat signalering van en aandacht voor problemen die kinderen ondervinden helaas een bittere noodzaak zijn. Feiten laten zien dat kinderen nog steeds in bepaalde gevallen de dupe zijn van het gedrag van volwassenen. Daarom is de verhaal van Karin Bloemen zo belangrijk.”

De instelling GGZ bezoekt met een aantal betrokken medewerkers een besloten voorstelling in Heiloo. Manuela Edcius verzorgt de inleiding. „Ik ben aandachtsfunctionaris. Dat wil zeggen dat ik de aandacht voor kinderen in crisis situaties binnen onze organisatie heb aangekaart.”

„Inmiddels zijn al mijn collega's aandachtsfunctionarissen hoor. De voorstelling rond het verhaal van Karin Bloemen drukt ook ons nog een keer extra met de neus op de feiten. Ons doel is dat kinderen nooit meer zullen zeggen dat ze niet werden gehoord. Ik weet zeker dat al mijn collega's luisteren.”